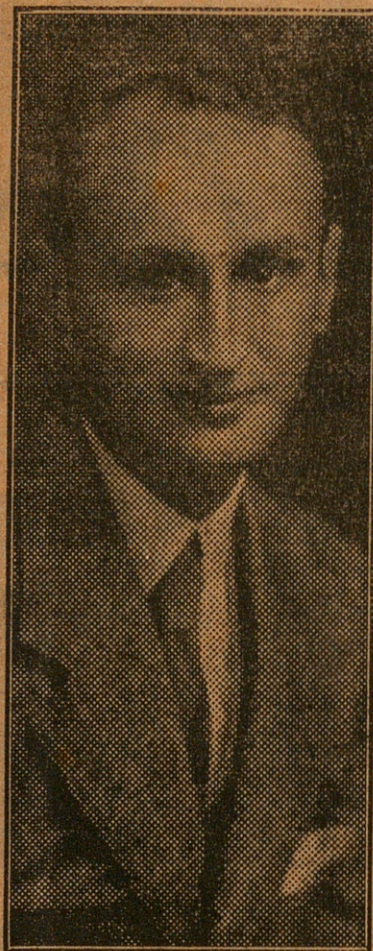

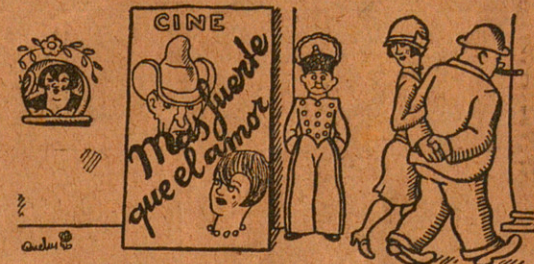
CARLES SOLDEVILA

Porque en su libro, su único libro de poesías «Lletanies profanes», corría un hilillo de agua campesina, Carles Soldevila fué llamado poeta del agua. Digamos que, además, es poeta como el agua, es decir, límpido, es decir, claro, es decir, optimista, es decir, patriarcal. Aludimos al agua que cae del cielo, o la que el hombre dió marco, de vidrio o de mármol o de margen florido, porque nada más lejos del agua uniforme y multiforme que este escritor, al que daríamos estirpe literaria francesa, si no creyéramos que la tiene catalana, por la permanente eliminación de lo barroco y de lo turbio. Su estilo sencillo, traslúcido y preciso, le da un tono de elegancia espontánea y de universalidad. Carles Soldevila y Rovira Virgili, son los dos escritores catalanes que pueden ser traducidos a todos los idiomas, sin dejar enredados, en la traducción, los ornatos retóricos.

La eficacia literaria de Carles Soldevila es sorprendente. Hace doce años, y tenía él veintiuno, publicó su primer libro, que lo fué de versos, «Lletanies profanes», y ya, desde entonces, quedó incorporado a la poesía catalana, sin tener necesidad de volver a publicar nuevos versos. Hace dos años, estrenó «Civilitzats tant mateix», unas escenas que eran como un largo cuento dialogado, con mezcla de Bocaccio y de De Flers, y su nombre, por ellas, aumentó, en uno, la lista, no muy densa, de los comediógrafos catalanes. Escribió un libro de cuentos, y lo hicieron uno de nuestros primeros cuentistas. Su nota periodística diaria, lo ha convertido en un cronista excelente y comentado.

Su cara es todo su espíritu y toda su obra, cara volteriana, en la que se cruzan la agudeza y la ironía, cara cortante de hombre epigramático. Pero los suyos son epigramas sin acíbar, como en su cara la agudeza no bordea la malicia. Porque este hombre, tan admirablemente dotado para la sátira punzante y cortante, ama, al contrario, todas las cosas cotidianas, tradicionales y domésticas, y sabe poner en todo una indulgencia. En el fondo, Carles Soldevila es un franciscano de ciudad. Salvo que, a veces, su corazón se le rebela, y, en lo que no le es grato, pone, siempre con inteligencia, un pequeño zarpaço.

—Què és?
—Deu ésser un anunci dels tubs URALITA.

Artari

OPTICA?

de temes
ar Sxhe-
ò ella era
contes evi-
no és tan
realitat, el
ar la meua
nors, barí-
ara, divi-
sobre la
l'esdeveni-

sinó d'un
est. Sembla
essentir la
Tots els
cia d'Occi-
però són
est mateix
de deplo-
rendre per
ar a redre-

entusiasmi
indú de
hagi fa-
tallissa es-
Massis.

potser més
na res—
na vitrina,
m con una
estat tot, ho
t tot. Cert
la digestió
osa, potser
ció... Però,
e i el ven-
er acomplir
la matèria
nilada i la

que ara no
spètica—ens
les vostres
ven de pair
e el que li
beu que un
es malalties
erviós?

OLDEVILA

tica

ERTENCIA OL"

madrileny:
no venimos
y próximos
dentro de
as enconados
malmente en
al veces que
y suspensiva;
io y el Par-
interrumpi-
ataca con
mos mucho
reunión de la
a el instante
a mayor vio-
suyagor y
a su triunfo,
no asevere
ma de nom-
ye. Llamada
nuevas leyes
lea no escu-
de las insti-
a constante y
beral. Contra
emos reduci-
eficaces. For-
ha de influir
ambla, por
a de sus com-
nos advertir a
de comenzar
ión tan rui-
del país, ni

PREMSA

Madrid:
se en los pe-
la necesidad
sa. Nosotros
carece de las
precisas. Para
as reclamaria-
la revisió de
tempo oportu-
frenos, que es
precias las cir-
creemos en la
uto, porque la
antes de la
mpio margen,
con los minis-

PI D'OLOI

Olot:
ver obert un
er a proveir
municipal, es-
l'actual. En
presentat el
contencions Ad-
Central d'Ar-
dirigit a la
una instànci-
peta contra
es perju-
quirits pel se-
obtenir el càr-
càrrec que ve
plint les bases
dit concurs.
que l'Asso-
Catalunya ha

Defensa de l'snobisme

(Conferència de Carles Soldevila, llegida dimarts passat al Saló de Tardor de la Sala París.)

Senyores i senyors:

No fa gaire temps, en un medi barceloní, vaig escoltar aquesta frase: "La senyora X és una bella persona... Llàstima que sigui tan snob!"

I és que entre nosaltres, el terme snob és poc usat, però sempre que el sentim té un accent de censura.

Hi ha en el fons del caràcter català una aversió a la insinceritat, sobre tot quan es dona en l'esfera de les arts o de les lletres. Perdonem més aviat un botiguer que fa l'article d'una mercaderia tarada que no pas la noia que fingeix un gran entusiasme per l'art negre.

I és que havent fet la nostra renaixença sota els auspicis del romanticisme, hem adquirit el costum de consagrar un culte gairebé exclusiu a l'espontaneïtat, per matussera que sigui, i a la improvisació, per impurs que siguin els seus resultats.

No vinc pas a predicar contra la sinceritat. Vinc només a provar de recordar-vos els seus límits.

En l'esfera de l'art, veieu, hi té ben poca feina la sinceritat. Es clar que sovint sentim parlar d'un art sincer, d'una pintura sincera, d'un drama ple de sinceritat. Però deixeu-me dir que els que usen aquests adjectius i aquests elogis, o bé els usen una mica a la babalà, sense preocupar-se gaire de la precisió, o bé tenen ganes de confondre les coses més inconfusibles.

A un costat hi ha l'art, a l'altre hi ha la vida. L'art no produeix sinó artificis. L'art no engendra sinó ficcions. Un home en la vida privada pot triar entre ésser sincer o deixar-ho d'ésser: és una qüestió de voluntat. Però un artista, per molt bona voluntat que tingui, per molt purs que siguin els seus propòsits, no pot produir una obra estimable, si manca de talent.

Allò que anomenem sinceritat en les obres d'art, no té, doncs, res a veure amb allò que anomenem sinceritat en els actes ordinaris de la vida.

Sens dubte, coneixeu la petita anècdota amorosa que va servir a Goethe de punt de partida per a escriure la commovedora història de Werther. El poeta, jove encara, va enamorar-se de Carlota Buff, promesa del seu amic Kestner; i diu, ara diríem el fill, va ésser molt breu i molt superficial. Imagineu que ni tan sols va arribar a trencar la mútua confiança dels promesos, que poc temps després varen unir-se en matrimoni. Imagineu que el mateix Goethe els va oferir l'anell de noces!

Evidentment, el poeta no va arribar a la desesperació, ni va pensar mai seriósament en el suïcidi. Ni era, doncs, la sinceritat la qui va inspirar-li els patètics accents de la seva novel·la i va amarar-la de contagiosa malenconia.

I, no obstant, feu aquesta prova: poseu al costat de la darrera carta de Werther, escrita per l'insincere Goethe, la darrera missiva d'un desesperat autèntic, d'un suïcida veritable. Tots creureu que el que parla de debò, que el que afectuosament s'ha llevat la vida, és l'imaginari personatge de Goethe, no pas el jove Tal que ha estat trobat amb el revòlver als dits i amb un rajolí de sang arran de la templa.

En pintura passa el mateix. Benjamí Robert Haydon, amic dels poetes Keats i Shelley, ha deixat una *Autobiografia* meravellosa, que dona una vívida impressió del seu entusiasme, de la seva espontaneïtat, del seu noble idealisme. Però les seves pintures —segons el testimoni de tots els que les han vistes—són d'una fredor i d'un convencionalisme que sols fan pensar en una paròdia del sentiment.

I és que quan parlem de sinceritat en matèria d'art, o diem una paraula vana, o bé al·ludim simplement a la possessió de diverses facultats de comprensió psicològica i d'expressió verbal o plàstica.

Però vaig parlant, parlant, i no dic un mot de l'snobisme. Perdoneu-me. Ja hi arribo. En el fons era convenient de limitar l'àrea de la sinceritat en el camp de la creació artística, abans de fer el mateix exercici en el camp de la contemplació artística.

É: posem-nos la pregunta:

EN QUE CONSISTEIX L'SNOBISME?

Encara que entre la distingida assemblea hi hagués algú que ho ignorés, no ens ho diria. No ens ho diria per això mateix... per snobisme!

Ah l'snobisme! L'snobisme és una actitud d'esperit que us obliga a dissimular gustos que no sentiu, admiracions que no teniu i doctrines que íntimament no professeu. L'snob en temps de Thackerie, el gran autor anglès del segle passat que va immortalitzar el seu tipus, era l'aristòcrata que afectava una conducta plena de *respectability*, però que en el fons era un ésser depravadíssim i vulgaríssim. Avui l'snob que domina no pertany a aquesta mena que podriem anomenar moral. Avui la gran collita d'snobs és fa en els camps de l'art, de les lletres, de la mondanitat i de l'elegància.

Són snobs, per exemple, els milers de persones que van a Deauville a prendre banys, sabent, com saben, que la mar hi és generalment intractable i que el sol passa setmanes senceres sense comparèixer. Són snobs el noranta cinc per cent dels admiradors de la música d'Erick Satie o de Darius Milhaud; ho són el noranta cinc per cent dels compradors de pintura cubista. Ho són les innombrables senyores que no havent practicat mai la gimnàstica sueca, ara s'extenuen en l'estudi del Charleston i del black bottom. Snobs també les noies que van a presenciar machs de boxa i a casa es desmaïen davant una gota de sang... Etcètera, etcètera.

L'snob no fa el que vol, no obeeix els impulsos del seu cor, no s'abandona a les inspiracions del seu instint. Al contrari! Heroicament devora la menja que li repugna, assisteix a l'estrena que no l'interessa, acut al vernissatge que el fatiga, s'empassa el llibre que no entén... Tot per què? Perquè misteriosament, ha estat convingut que en l'acompliment d'aquest programa consisteix la indiscutible distinció!

Què voleu? Jo trobo que l'snobisme és un fenomen admirable. Els snobs són els màrtirs d'una religió que promet menys, molt menys compensacions que les altres i que tanmateix imposa tants sacrificis com elles.

Admeto bonament que vosaltres, senyores i senyors, imbuïts pels prejudicis tradicionals, no participeu de la meua simpatia envers aquesta deliciosa mena d'hipòcrites. El que em costaria més de comportar és que vosaltres, artistes i familiars d'artistes, no volguéssiu comprendre quins beneficis us pervenen de llur sistemàtica hipocresia.

Creieu que sense l'allau internacional dels snobs, el wagnerisme hauria triomfat tan de pressa a tota Europa? Creieu que sense l'snobisme el geni de Picasso hauria pogut madurar alhora tants fruits i tan diversos? Imagineu que sense la calefacció artificial de l'snobisme, la gran intel·ligència de Paul Valéry, l'avari-ciosa de mena s'hauria després de les últimes collites? Penseu que sense aquesta malaltia, que ha contagiats els milionaris ianquis acabats de sortir de la vaqueria, de l'oficinetes sòrdides de la mina ombrívola, les pintures de Rembrandt i de Rafael no assolirien els preus fabulosos que han assolit.

Ara bé:

No val a confondre l'snobisme amb la moda. La moda per a la majoria és, una llei que acceptem d'esma, sense gairebé parlar-hi esment. El nostre seny diu: "enguany els pantalons no es duen tan amples". Li contestem: "I bé: lloat sigui Déu! No els faci tan amples". En canvi, l'snobisme implica l'adopció d'un seguit de costums o de punts de vista que positivament ens mortifiquen, a fi d'ingressar en un grup selecte, en una mena de noblesa.

I és precisament per aquest camí que l'snobisme esdevé un correctiu de la democràcia. De la democràcia i dels règims que pretenen substituir-la i que inútilment mirarien d'improvisar l'edifici aterrat en 1789.

Abans d'aquesta data, la gent nàixia noble o plebea. La jerarquia es formava automàticament; no calia capficar-s'hi. Però els privilegis han estat abolits, les monarquies i sobre tot els monàrquics han perdut llur força d'aglutinació. La frontera de classes s'ha esvaït. La guerra amb la revolució econòmica, que n'ha estat el contracop, ha vingut encara a destruir els últims vestigis de jerarquització espiritual i ha deixat la nostra societat brutalment escindida en dos bàndols: rics i pobres.

Per als pobres intel·ligents és, sens dubte, una revenja saborosa de satiritzar els nous-rics, personatges sense instrucció i sense educació, compradors de moblatges escandalosos, de joies estupeficients, de pintures abominables i de llibres abjectes... Però, col·locat en un punt de vista elevat, més que més si no confia en transformacions miraculoses, el pobre intel·ligent ha de desitjar que la massa de plutòcrates improvisats refini el seu paladar, poleixi les seves maneres i desvetlli la seva intel·ligència.

Naturalment, la cosa més eficaç fóra agafar tots aquests senyors que tenen la butxaca molt per damunt del cap i enviar-los a estudi.

Però, ja ho compreneu, aquesta solució no és viable. Cal demanar al joc mateix de la societat, a la impulsio mateixa que encomana el diner, que curi de l'afinament d'aquesta esplèndida matèria prima. I jo crec sincerament que el virus que més feina pot fer en aquest sentit, és el virus de l'snobisme.

Creieu-me, amics meus, no bescan-tem l'snobisme. Jo crec que fins val la pena de constituir una mena de maçoneria artístic-literària per a la fabricació d'snobs catalans o de catalans snobs. El país del senyor Es-

AQUEST NUMERO HA PASSAT PER LA CENSURA

El Sant i el Lladre

A Bagdad temps ha que visqué un home, el qual durant tota la seva vida, des de l'ús de raó, solia repartir vint de les hores del dia entre l'oració, la contemplació, l'apostolat i l'almoïna. Ocupava la resta amb un frugal menjar i un son breu i prim. No cal dir que d'aquesta manera cap a les seves velleses havia passat molta via en el camí de perfecció. Però Allà és més gran.

Un vespre, que el sant tornava de fer collita d'herbetes per al sopar, veié com un home li espanyava la porta de la llar, una barra-ca. El sant, serenament, va ajudar-lo, cregut que pocs surten a robar per gust. En acomiadar-se, que feren després d'haver robat les quatre misèries que hi havia, el lladre en donà una partió al sant. "Té; m'has ajudat. Es de justícia".

—Heus aquí un home justicier, en el fons — pensava l'asce-ta—. Però Allà és més gran".

Tímidament va mig dir-li: "Adéu. Aquí tens a casa teva".

I el lladre fugia arran de les parets.

Un dia el Sant no tenia res per a l'almoïna, i un pobre moria de fam a la vora d'un femer. En aquest endemig el Sant veu un tupa ple de llet que badava darrera d'un portal. El furta. Però adés unes mans arpellades se li claven als muscles.

Va girar la fag d'il·luminat: era aquell lladre. "Ahir jo i avui tu" — féu el sant.

"Ep! Tu bades; i que et penses que tothom n'ha de fer, de sant? — digué el lladre.—R. LL.

teve i del senyor Canons, necessita aquest llevat, de la mateixa manera que a l'Anglaterra de Thackerie més aviat feia nosa.

Per molt empipador que us sembli un minyó snob o una noia snobineta, podeu estar segurs que l'un i l'altre són més empipadors encara al natural, i que socialment rendeixen un interès molt inferior.

En fer l'apologia dels snobs no em col·loco solament en una actitud clínica com podria creure algun dels meus amables oients. No és que per a mi l'única qüestió sigui que el pintor vengui les seves teles, l'escultor les seves escultures i l'escriptor els seus llibres, prescindint en absolut de l'estat d'esperit del comprador. No. El meu ideal no es limita a veure una multitud de senyores i senyors que interiorment van a les exposicions, als concerts i a les llibreries amb el mateix posat que a cal dentista. No, no. Desitjo també de tot cor que els snobs puguin sortir del purgatori de l'snobisme. I no dubteu que tots aquells que són dignes de sortir-ne, en surten.

L'insinceritat com a vestit de tots els dies i de totes les hores fa de mal dur. En aquest món, és tan difícil fingir sempre com ho és no fingir mai. De nos a nós, la nostra ànima necessita el plaer d'una manera tan furiosa que acaba per trobar-lo en allò mateix que s'havia suposat com una tortura.

Estigueu-ne segurs! Molts snobs de la música acaben per ésser autèntics filharmònics i molts snobs de la pintura d'avantguarda. Veu un dia que s'hi delecten de debò!

El rostre acaba per agafar el motllo de la màscara. Veu aquí el que passa.

D'altra banda, us estic informant d'una veritat psicològica que és del domini públic. No heu vist mai un adolescent que, davant l'Institut, prova de fumar un cigarret? No es di-verteix gaire, el pobre; el gust del tabac li sembla detestable, fins i tot experimenta un principi de mareig. Però fuma! Fuma per què s'ha convençut que aquesta mena d'inhalació el fa més home; perquè imagina que aquells espirals de fum, al voltant de la seva testa massa pueril, són una corona que li encomana dignitat i categoria.

Ah, però deixeu que passin els anys. Procureu trobar aquest minyó, que ara tasta el tabac entre fàstics, vint anys després, convertit en un home fet. Mireu-lo com fuma! És inútil que el metge li hagi recomanat amb vehemència que deixi el tabac i que la seva estimada muller li ho demani amb les mans juntes i els ulls plorosos. Ell ha de fumar! Es la seva delícia suprema, és la seva voluptat sagrada. S'estima més morir que renunciar-hi.

Ara, digueu-me, si no és un pecat mortal no aprofitar els avantatges d'aquest magnífic mecanisme en l'espera de les arts, de les lletres i de les ciències. Un hom pot fer bons "amateurs" i bons "dilettants" pel mateix procediment que es fabriquen

els bons fumadors! Tot consisteix a crear l'atmosfera oportuna.

Hem parlat molt—massa!—de la crisi del teatre català. Que no era tan cruel com diem ho demostra prou la multiplicació dels empresaris. En realitat, la sola cosa que podem dir amb raó és que l'alta societat vivia divorciada de la nostra escena.

Què ens ha acudit fer per dur-la-hi? Invocar el patriotisme, acusar-la de frivolitat, satiritzar els seus gustos. Quina equivocació, senyores i senyors! L'única tàctica efectiva hauria estat de suggerir-li per mitjans indirectes, trapacers, insidiosos, la idea que l'assistència al nostre teatre era un acte molt "chic", molt "smart", i que si de vegades un hom s'hi pot ensopir, sempre es tracta d'un ensopiment elegantíssim i d'un to insuperable.

Podria seguir fent la defensa dels snobs, Però com que no estic segur que escoltar-me amb paciència hagi esdevingut un acte d'snobisme, més m'estimo acabar.

No negaré que aquests diàlegs d'snobs més d'una vegada s'engueguen damunt alguna falsa pista i que llurs escarafalls en aquest cas resultin per-torbadors. Però aquests inconvenients vénen de sobres compensats per llurs nombrosos encerts, per llurs admirables descobertes, i, si més no, per l'espectacle de llur esplèndid heroisme.

No és cap temeritat, doncs, d'acceptar com a mot final la frase d'un distingit escriptor francès (1): "l'snobisme no és sinó la boira que anuncia el llevat de la veritat o de la bel·lesa".

He dit.

(1) Gaston Rageot.

Les Arts

INAUGURACIÓ DE TEMPORADA A LES GALERIES DALMAU

Avui, dijous, a les sis de la tarda, a les Galeries Dalmau, del Passeig de Gràcia, serà oberta la temporada d'exposicions d'art 1927-1928, amb una nodrida "Exposició Inaugural" en la qual col·laboren diversos artistes nostres i estrangers.

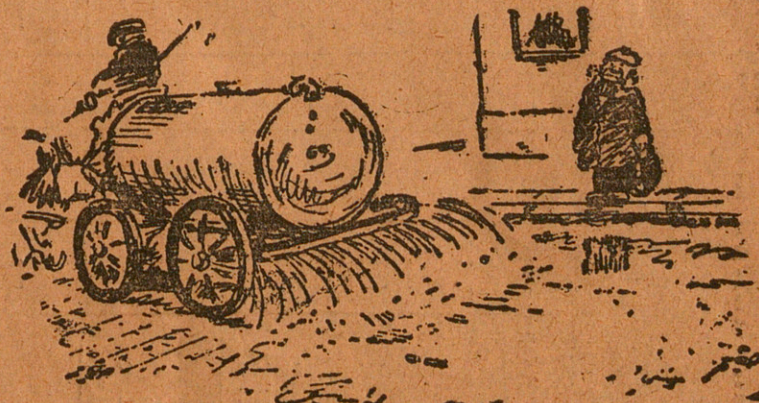
Aquesta manifestació d'art promet ésser molt interessant.

Les Lletres

UN NOU LLIBRE DE DOMÈNEC DE BELLMUNT

Ens assabentem que el nostre company de redacció, Domènec de Bellmunt, que passa una breu temporada a Barcelona, ha de lliurar a la impremta un interessant recull de reportatges inèdits, sota el títol *Del Paral·lel a Montmartre*.

Aquest volum, complet amb una selecció de contes, formarà part, probablement, de la Biblioteca Catalònia.

EL CAMPEROL: —Mireu que n'han d'ésser, de ximplers, per creure's que pot sortir alguna cosa en un carrer empedrat.

(De "Sondagnisse-Strix", d'Estocolm.)

15 enero - 15 febrero 1927

Comience esta crónica con la solemne capilla papal, con motivo del V aniversario de la Coronación de nuestro santísimo padre el Papa, tan gloriosamente reinante, el 13 de febrero. Fué celebrante el eminentísimo señor cardenal Locatelli, como primer cardenal creado por Pío XI. Su Santidad recitó con el celebrante la confesión; sentóse luego en el Trono erigido en el *cornu evangelii* del altar, teniendo a los lados a los cardenales diáconos Bisleti y Laurenti y al eminentísimo Merry del Val, cardenal presbítero asistente. Su Santidad luego asistió desde el Trono a la celebración de la Misa, y según el ritual papal descendió del mismo después del *Sanctus*, para arrodillarse ante el faldistorio para la Consagración, permaneciendo ante él hasta la Comunión. Terminada la Misa el Papa ha dado la bendición, y el eminentísimo celebrante ha leído el Decreto de indulgencias para los asistentes. Después, mientras la capilla de música cantaba el *Tu es Petrus*, Su Santidad, en la sedia gestatoria ha salido de la Capilla Sixtina, y, pasando como al entrar, por las salas Regia y Ducal, entró en la *del Paramenti*, donde se quitó los suyos.

Inmediatamente el cardenal decano, en nombre del Sacro Colegio, felicitó a Su Santidad por tan fausto evento. Asistían a la ceremonia los cardenales Vannutelli, Vico, Granito Pignatelli di Belmonte, Pompili, Lega, Merry del Val, Gasparri Pedro, Van Rossum, Friuwirth, Scapinelli di Legnigno, Sbarretti, Boggiani, Ragonesi, Tacci, Bonzano, Cerretti, Gasparri Enrique, Capotosti, Billot, Mori, Sincero, Galli, Verde; los patriarcas Huyn, Terzian y Vicentini, los arzobispos y obispos asistentes al Solio Pontificio, el vice camarlengo de la Iglesia Romana, el auditor general de la Rota, monseñor Sanz de Samper, mayordomo de Su Santidad y prefecto de los SS. PP. AA.; la princesa Estefanía de Bélgica; parientes del Papa; el cuerpo diplomático cerca de la Santa Sede, las Ordenes de Malta y Santo Sepulcro, la noble antecámara, nobleza y patriciado romanos y otros muchos prelados, clérigos y laicos.

Documento importantísimo es la carta de Su Santidad a su eminentísimo secretario de Estado acerca de las leyes del fascismo referentes a la obra dicha Balila, obra que ha recibido su nombre del autor del

No tenemos aún bastante con este nuestro empeño, y nos gusta corresponder con regalos a quienes nos demuestran de una manera singular su cooperación: haciendo nuevos subscriptores.

Se han regalado láminas explicativas de nuestras obras; se han regalado cuatro viajes de quince días por España que permitieran a sus obtentores la visita a nuestro Templo; se hizo el magnífico obsequio de un viaje a Roma durante el Año Santo de 1925, etc. En este año se obsequia con preciosos recuerdos del Templo, que, a su vez, son estuche de un rosario.

Claro está que nuestro gusto sería hacer obsequios especiales a todos nuestros subscriptores. Los hay que lo son de toda la vida. Sería aún mayor, si cabe, este gusto para con los corresponsales que se toman la molestia de cuidar de suscripciones y limosnas en tantos y tantos pueblos y caseríos. Pero esto no sería posible sin causar grave daño a la vida económica de EL PROPAGADOR. Si esta imposibilidad material nos lo veda, cónsteles que es nuestro ardiente deseo, que sentimos hacia ellos, nuestra más rendida gratitud y que consideramos a tan queridos colaboradores como las columnas en que se sostienen la Asociación Joseña, el Templo y EL PROPAGADOR.

CONDICIONES PARA EL REGALO DE ESTE AÑO

Por cada tres nuevas suscripciones a EL PROPAGADOR, logradas por la misma persona, se remite a ésta el estuche-recuerdo.

Si sólo se logran una o dos suscripciones nuevas se les remiten una o dos opciones numeradas para el sorteo de tantos estuches-recuerdos como grupos de tres opciones numeradas se hayan remitido. El día del Patrocinio de San José (4 de mayo) se verificará el sorteo.

Si no se nos indica a quién se deben remitir, ya las opciones, ya los estuches, queda a nuestro criterio, sin que quepa ninguna reclamación.

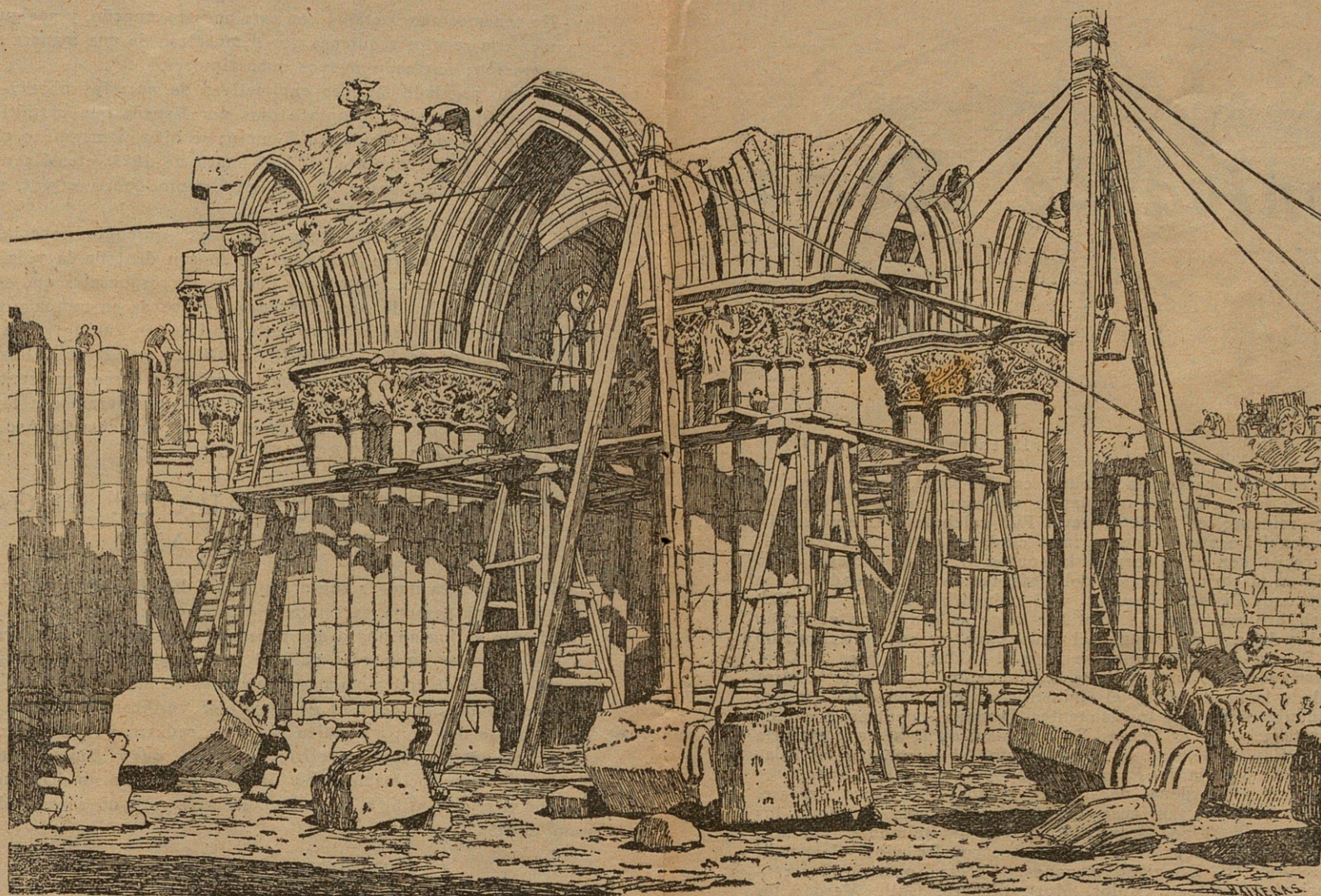
Igualmente declinamos toda reclamación por no haberse remitido opción o regalo si al hacerse las suscripciones no se nos advierte que son nuevas.

OPCIONES REMITIDAS

a parte de los estuches remitidos ya, certificados, que suponemos en poder de los destinatarios

Luchente, Ricardo Serri. — Palacios del Arzobispo, Josefa Sánchez. — Bilbao, Serafín Hernando. — Manresa, Carmen Malet. — Madrid, Damián Bilbao. — San Juan de las Abadesas, Viuda e Hijos de Martín Font. — La Ametlla, Luis Puig. — Logroño, Victoria Sáenz Moreno. — Aibar, Avelina Oyaga. — Badajoz, Religiosas Trinitarias. — Pamplona, Eugenia Ardanaz.

Dibujo a la pluma, por Dionisio Baixeras, de las obras de acondicionamiento de la Capilla de San José en la cripta de nuestro Templo Expiatorio de la Sagrada Familia para poder ser en ella celebrada la primera misa el día de San José, 19 de Marzo de 1885, un año después de encargarse de la dirección de las obras Don Antonio Gaudí, e. p. d.